

27 de juny de 2019

Enquesta de condicions de vida. Any 2018

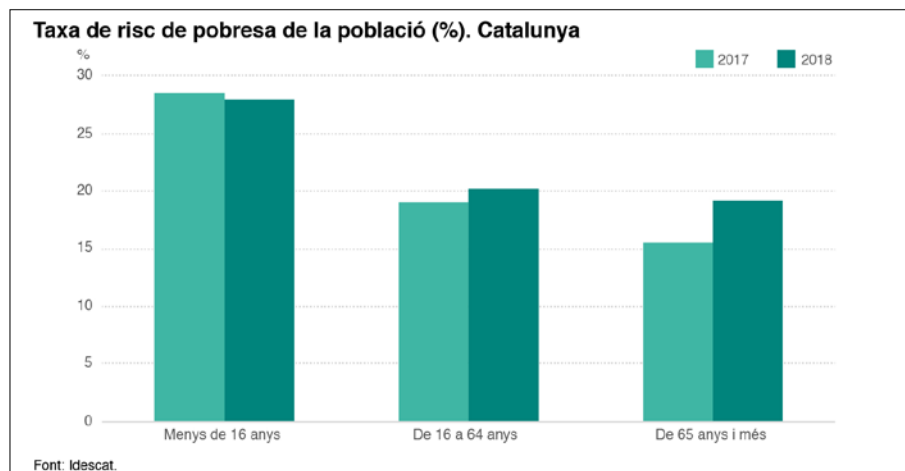
Els ingressos mitjans nets de les llars catalanes se situen en 32.763 euros i en 13.338 euros per persona, l'any 2017

La taxa de risc de pobresa de la població de Catalunya se situa en el 21,3% l'any 2018

Els ingressos mitjans nets anuals dels catalans l'any 2017 han estat de 32.763 euros per llar i de 13.338 euros per persona. Per cinquè any consecutiu, els ingressos familiars mitjans nets per persona augmenten a Catalunya i en concret per al 2017 l'increment anual ha estat de 626 euros (4,9%), segons l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat). Aquest augment de la renda ha beneficiat fonamentalment els homes (8,2%) i la població major de 65 anys (5,7%).

L'augment dels ingressos ha significat que el llindar de risc de pobresa (que es fixa en el 60% de la mediana dels ingressos) sigui un 8,8% superior al de l'any anterior i se situï en 10.981 euros en les llars formades per una sola persona l'any 2018. Aquest augment del llindar, que és més elevat que el de la renda, ha comportat que determinats col·lectius que tenen uns ingressos molt estables (com ara els pensionistes) i que abans tenien la renda just per sobre del llindar, ara passin a situar-se per sota.

La taxa de risc de pobresa se situa en el 21,3% l'any 2018 (amb dades d'ingressos del 2017), 1,3 punts més que l'any anterior. Per edats, la població menor de 16 anys segueix sent la que té la taxa més elevada (28,0%), tot i que és l'única que disminueix en relació amb l'any anterior (0,5 punts). En canvi, la taxa de la població de 16 a 64 anys (20,2%) ha augmentat 1,2 punts i la de la població de 65 anys i més (19,2%) és la que ha incrementat més en relació amb la de l'any anterior (3,7 punts).

Les privacions més freqüents que manifesten els catalans l'any 2018 continuen sent no poder afrontar unes despeses imprevistes de 700 euros (28,3%) i no poder-se permetre una setmana de vacances a l'any (27,2%), però aquestes privacions milloren respecte de l'any anterior (3,6 i 2,5 punts respectivament). En canvi, altres privacions, com no poder mantenir l'habitatge a temperatura adequada, han augmentat (del 6,3% al 8,8%).

L'indicador que recull la resposta de les llars a la pregunta sobre en quin grau tenen dificultats per arribar a fi de mes també ha augmentat: el nombre de persones que diuen que arriben a fi de mes amb molta dificultat (8,5%), amb dificultat (16,1%) o amb certa dificultat (28,1%), representen el 52,7% de la població, respecte del 49,6% de l'any 2017.

El llindar de risc de pobresa es calcula en funció de la distribució de la renda entre totes les llars del territori considerat. En el cas de Catalunya, com a referència es pot utilitzar el llindar propi de Catalunya (que només té en compte la distribució de la renda de totes les persones que viuen a Catalunya) o el del conjunt d'Espanya. L'Idescat aplica el llindar de Catalunya (10.981 euros per persona que viu sola), del qual s'obté una taxa de pobresa del 21,3%, mentre que l'INE aplica el llindar del conjunt d'Espanya (8.871 euros per persona que viu sola), del qual s'obté una taxa de pobresa del 13,6%.

Distribució personal de la renda

L'any 2017, els ingressos mitjans nets anuals dels catalans han estat de 32.763 euros per llar, 13.338 euros per persona i 19.791 euros per unitat de consum. En tots els casos, l'increment respecte de l'any anterior ha estat superior al 4%.

Les transferències socials, incloses les prestacions de jubilació, incrementen el 29,7% la renda de les famílies. L'any 2017, el 58,2% de les llars catalanes han rebut almenys un tipus de prestació social, percentatge lleugerament inferior a l'any anterior (60,0%). Del total de llars que han rebut prestacions, el 60,5% l'ha rebut per vellesa o supervivència, el 29,5% l'ha rebut per atur i el 25,9% de llars han estat beneficiàries d'alguna de la resta de subsidis i prestacions (ajuts per a la família, a l'habitatge o estudis, entre d'altres). En relació amb l'any anterior, les llars que reben prestacions de desocupació són les que han disminuït més (del 33,3% al 29,5%).

Contràriament al que va passar l'any passat, els dos indicadors de desigualtat milloren lleugerament. L'índex de desigualtat (S80/S20) mostra com el 20% de les persones amb més renda per unitat de consum és 5,2 vegades superior al total d'ingressos del 20% de les persones amb menys renda; en canvi, l'any anterior aquesta relació era del 5,7. Així mateix l'índex de Gini també té una variació positiva i passa d'un 31,8 el 2017 a un 30,3 el 2018. (Un índex de Gini igual a 0 indica màxima igualtat i un índex igual a 100 indica màxima desigualtat.)

Taxa de risc a la pobresa

La població en risc de pobresa és un indicador relatiu que mesura la desigualtat; és a dir, no mesura la pobresa absoluta, sinó quantes persones tenen ingressos baixos en relació amb el conjunt de la població.

L'any 2018, el 21,3% de la població catalana està per sota del llindar de risc de pobresa, amb més incidència entre les dones (24,1%) que entre els homes (18,4%). Cal destacar l'increment que s'ha produït en les dones, on la taxa ha augmentat 3,4 punts en relació amb l'any anterior (20,7%), mentre que en els homes ha disminuït (19,3% l'any 2017).

Per edats, la taxa de risc de pobresa més elevada és la dels menors de 16 anys (28,0%), seguida de les persones de 16 a 64 anys (20,2%) i de les més grans de 65 anys (19,2%). En el cas de les dones majors de 65 anys, la taxa s'eleva fins al 24,6%, 5,5 punts més que l'any anterior.

Segons la composició de la llar, i en relació amb l'any anterior, les llars que veuen incrementar la seva propensió a situacions de pobresa són les d'un adult amb un o més fills dependents (del 35,3% al 42,9%) i les formades per dos adults amb un o més fills dependents (del 22,3% al 25,8%). Altres llars amb taxes elevades són les unipersonals (26,7%).

La nacionalitat és una variable estretament relacionada amb el risc de pobresa. Les persones de 16 anys i més de nacionalitat estrangera presenten una taxa de risc de pobresa del 48,0% (amb un augment de 6,4 punts respecte a l'any anterior), mentre que les de nacionalitat espanyola tenen una taxa de risc de pobresa d'un 16,7% (tot i que ha augmentat 1 punt respecte a la de l'any anterior).

La comparació entre les taxes de risc de pobresa abans o després de transferències socials permet mesurar la incidència del sistema de protecció social en la reducció del risc de pobresa. La taxa de risc de pobresa abans de tot tipus de transferència social se situa en el 41,0%, mentre que la taxa després de comptabilitzar totes les transferències socials disminueix fins al 21,3%.

Taxa de risc de pobresa o exclusió social (AROPE)

L'any 2018 un 24,7% de la població catalana està en risc de pobresa o exclusió social, nou dècimes més que l'any anterior (23,8%). La taxa de risc de pobresa o exclusió social, anomenada taxa AROPE, és la proporció de població que està en risc de pobresa o té privació material severa o baixa intensitat de treball.

Dels tres components sobre els quals es construeix la taxa AROPE, n'hi ha dos que augmenten l'any 2018: la taxa de risc de pobresa (que passa de 20,0% al 21,3%) i el percentatge de població en situació de privació material severa (del 5,0% a 6,5%). En canvi, el percentatge de llars amb baixa intensitat de treball ha disminuït en relació amb l'any anterior (del 8,8% fins al 5,8%).

Indicadors amb lloguer imputat¹

L'any 2017, la inclusió del lloguer imputat representa un increment d'un 13,9% en els ingressos mitjans de les llars catalanes i una millora dels indicadors de desigualtat. Si es té en compte la renda en espècies que reben les llars que disposen d'un habitatge sense haver-ne de pagar un lloguer (lloguer imputat), els índexs de desigualtat milloren. L'índex S80/S20 passa del 5,2 al 4,7 amb lloguer imputat i l'índex de Gini del 30,3 al 28,5.

La taxa de risc de pobresa també mostra una reducció i passa del 21,3% al 18,8% amb lloguer imputat. Els resultats de l'Enquesta tenint en compte aquests ingressos reflecteixen una millora per als col·lectius que tendeixen més a disposar d'un habitatge en propietat, com el col·lectiu de més grans de 65 anys, que millora la taxa de risc de pobresa del 19,2% al 8,7%.

¹ Component no monetari dels ingressos de la llar que estima el valor de l'ús que la llar fa de l'habitatge quan és de propietat.

Taula 1. Renda mitjana neta anual per llar, persona i unitat de consum Catalunya. 2013-2018*

	Euros			% variació respecte de l'any anterior		
	Per llar	Per persona	Per unitat de consum	Per llar	Per persona	Per unitat de consum
2013	30.423	12.111	17.883			
2014	30.407	12.205	18.104	-0,1	0,8	1,2
2015	30.655	12.283	18.236	0,8	0,6	0,7
2016	31.339	12.660	18.828	2,2	3,1	3,2
2017	31.411	12.712	18.957	0,2	0,4	0,7
2018	32.763	13.338	19.791	4,3	4,9	4,4

Font: Idescat.

*Ingressos nets percebuts durant l'any anterior al de referència de l'Enquesta de condicions de vida.

Taula 2. Indicadors de distribució personal de la renda Catalunya. 2017-2018*

	2017	2018
Índex de Gini	31,8	30,3
S80/S20	5,7	5,2

Font: Idescat.

*Ingressos nets percebuts durant l'any anterior al de referència de l'Enquesta de condicions de vida.

Taula 3. Llars per tipus de prestacions socials. Catalunya. 2017-2018*

	2017	2018
Total de llars (milers)	2.978	3.020
Llars que reben prestacions (%)	60,0	58,2
Llars que reben prestacions (milers)	1.786	1.759
De vellesa i supervivència (%)	58,8	60,5
Per atur (%)	33,3	29,5
Altres prestacions o subsidis (%)	28,0	25,9

Font: Idescat.

* Prestacions que la llar ha rebut (de forma contínua o discontinua) durant l'any anterior al de la realització de l'Enquesta de condicions de vida.

Taula 4. Llindar de risc de pobresa per composició de la llar Catalunya. 2017-2018*

	Euros anuals	
	2017	2018
Un adult	10.096,5	10.981,4
Un adult i dos infants	16.154,4	17.570,3
Dos adults	15.144,8	16.472,2
Dos adults i dos infants	21.202,7	23.061,0
Dos adults i tres infants	24.231,6	26.355,4

Font: Idescat.

*Ingressos nets percebuts durant l'any anterior al de referència de l'Enquesta de condicions de vida.

Taula 5. Taxa de risc de pobresa per edat. Catalunya. 2013-2018

	Edat			Taxa
	Menys de 16 anys	De 16 a 64 anys	De 65 anys i més	Total
2013	27,3	19,8	12,4	19,8
2014	28,8	20,6	14,4	20,9
2015	27,9	18,5	12,1	19,0
2016	24,0	19,0	15,0	19,2
2017	28,5	19,0	15,5	20,0
2018	28,0	20,2	19,2	21,3

Font: Idescat.

Taula 6. Taxa i població en risc de pobresa, per les principals variables Catalunya. 2017-2018

	2017		2018	
	Població (milers)	Taxa	Població (milers)	Taxa
Sexe				
Homes	694,3	19,3	668,8	18,4
Dones	778,0	20,7	913,0	24,1
Composició de la llar				
Sense fills dependents*	550,6	15,6	623,4	17,1
Unipersonal	209,2	27,6	210,2	26,7
Dos adults sense fills dependents	201,7	11,8	244,3	14,3
Altres llars sense fills dependents	139,8	13,0	169,0	14,9
Amb fills dependents	908,5	24,2	950,8	25,3
Un adult amb un o més fills dependents	92,7	35,3	114,7	42,9
Dos adults amb un o més fills dependents	598,8	22,3	693,1	25,8
Altres llars amb fills dependents	217,0	26,8	142,9	18,0
Per nacionalitat (16 anys i més)				
Espanyola	860,6	15,7	925,0	16,7
Estrangera	259,6	41,6	301,4	48,0
Total	1.472,3	20,0	1.581,8	21,3

Font: Idescat.

*Fill dependent: fill menor de 16 anys o fill entre 16 i 24 anys que viu almenys amb un dels pares i que és econòmicament inactiu.

Taula 7. Taxa de risc de pobresa abans i després de transferències socials Catalunya. 2017-2018

	2017	2018
Abans de totes les transferències	40,9	41,0
Després de les pensions, abans d'altres transferències	24,8	25,7
Després de totes les transferències	20,0	21,3

Font: Idescat.

**Taula 8. Taxa de risc de pobresa o exclusió social (AROPE) i els seus components
 Catalunya. 2013-2018**

	Taxa de risc de pobresa	Baixa intensitat de treball*	Privació material severa	Taxa de risc de pobresa o exclusió social (AROPE)
2013	19,8	10,8	6,1	24,5
2014	20,9	12,0	6,3	26,0
2015	19,0	8,8	6,7	23,5
2016	19,2	7,2	5,5	22,5
2017	20,0	8,8	5,0	23,8
2018	21,3	5,8	6,5	24,7

Font: Idescat.

*Càlcul efectuat sobre la població de 18 a 59 anys i aplicat a la població de 0 a 59 anys.

**Taula 9. Indicadors amb lloguer imputat. Renda i risc de pobresa
 Catalunya. 2017-2018**

	2017	2018
Renda mitjana neta anual per llar (*)	35.782,0	37.311,9
Renda mitjana neta anual per persona (*)	14.480,8	15.189,6
Índex de Gini	29,5	28,5
S80/S20	5,0	4,7
Llindar de risc de pobresa per composició de la llar		
Un adult	11.642,2	12.342,5
Un adult i un infant	15.134,8	16.045,2
Dos adults	17.463,3	18.513,7
Dos adults i dos infants	24.448,6	25.919,2
Taxa de risc de pobresa per sexe		
Homes	17,7	17,2
Dones	17,5	20,3
Total	17,6	18,8
Taxa de risc de pobresa per grups d'edat		
De 0 a 17 anys	26,5	29,0
De 18 a 64 anys	17,8	18,6
De 65 anys i més	7,8	8,7
Total	17,6	18,8
Taxa AROPE	21,9	22,6

Font: Idescat.

(*) Ingressos nets percebuts durant l'any anterior al de referència de l'Enquesta de condicions de vida.

**Taula 10. Població segons la dificultat per arribar a fi de mes
 Catalunya. 2013-2018**

	Percentatge					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Amb molta dificultat	15,5	12,9	12,9	12,7	7,0	8,5
Amb dificultat	21,0	19,3	20,4	19,6	13,6	16,1
Amb certa dificultat	28,6	35,0	29,0	31,0	29,0	28,1
Amb certa facilitat	25,0	25,9	26,2	26,2	35,5	34,3
Amb facilitat	9,0	6,7	11,0	10,1	13,8	12,3
Amb molta facilitat	1,0	..	0,6	0,4	1,1	0,7
Total	100	100	100	100	100	100

Font: Idescat.

.. Dades poc significatives per al càlcul.

Taula 11. Població amb privació material per tipus de privació (%). 2017-2018

	2017	2018
No es pot permetre vacances mínim una setmana a l'any	29,7	27,2
No es pot permetre menjar carn, pollastre o peix almenys cada dos dies	1,8	3,9
No es pot permetre mantenir l'habitatge a temperatura adequada	6,3	8,8
Sense capacitat per fer-se càrrec de despeses imprevistes	31,9	28,3
Retards en pagament de despeses relacionades amb l'habitatge principal	7,6	8,2
No es pot permetre disposar de cotxe	8,1	6,3
No es pot permetre disposar d'ordinador personal	4,1	3,3

Font: Idescat.

*La població amb privació material és la que manifesta que presenta una mancança en alguns d'aquests ítems. Una persona pot tenir més d'una privació.

Nota metodològica

L'Idescat presenta una ampliació de resultats de l'Enquesta de condicions de vida 2018, que realitza conjuntament amb l'INE. Aquesta estadística té caràcter anual, està harmonitzada en l'àmbit europeu i té com a objectiu disposar d'informació sobre la distribució de la renda, les condicions de vida i l'exclusió social. El període de referència dels resultats és l'any 2018, tot i que els ingressos i les prestacions socials que es recullen a l'Enquesta es corresponen als de l'any anterior.

Com ja es va fer en l'edició de l'Enquesta de l'any passat, l'Idescat i l'INE han col·laborat en el treball de camp, recollint dades de dues mostres autorepresentatives, respectivament. Aquestes mostres han estat dissenyades homogèniament i tractades amb la mateixa metodologia de recollida, depuració i ponderació. L'Idescat ha fet un treball de camp propi amb informació sobre 1.800 llars. Així, la mostra conjunta ha passat a ser de 2.798 llars i de 6.794 individus. Els resultats que es presenten són el resultat de l'agregació de les dues mostres.

L'Idescat ha comptat amb la col·laboració del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, de l'Ajuntament de Barcelona i de l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona.

Ingressos nets de la llar: Rendiments nets percebuts pels membres de la llar durant l'any anterior al del qüestionari (per tant, a l'Enquesta del 2018 es preguntava pels ingressos percebuts el 2017).

Renda neta: Renda bruta menys l'impost sobre la renda, els impostos sobre el patrimoni i les cotitzacions obligatòries dels empresaris, assalariats, autònoms i desocupats a la Seguretat Social i les transferències trameses entre llars.

Unitat de consum: el nombre d'unitats de consum de cada llar es calcula utilitzant l'escala de l'OCDE modificada, que és una escala d'equivalència que converteix el nombre de membres residents a la llar en nombre d'unitats de consum, que assigna un pes d'1 al primer adult, de 0,5 a la resta d'adults i de 0,3 als menors de 14 anys.

Taxa de risc de pobresa: Percentatge de persones que estan per sota del llindar del risc de pobresa. El llindar es fixa com el 60% de la mediana dels ingressos disponibles anuals equivalents de la població catalana.

Taxa de risc de pobresa o exclusió social (taxa AROPE): Indicador que recull la proporció de població que es troba o bé en situació de risc de pobresa, o bé en situació de privació material severa, o bé que viu en llars amb intensitat de treball molt baixa.

Lloguer imputat: Component no monetari dels ingressos de la llar que es pot aplicar a les llars que no paguen un lloguer complet perquè en són els propietaris o perquè tenen un habitatge llogat a un preu inferior al del mercat o gratuït. El valor que s'imputa és l'equivalent al que es pagaria en el mercat per un habitatge semblant a l'ocupat, menys qualsevol lloguer realment abonat.

Població amb privació material severa: Conjunt de persones que presenten una mancança forçada d'almenys quatre dels nou ítems següents: pagar sense endarreriments despeses relacionades amb l'habitatge o despeses de compres ajornades; poder anar de vacances almenys una setmana a l'any; poder fer un àpat de carn, pollastre o peix (o l'equivalent vegetarià) almenys cada dos dies; poder afrontar despeses imprevistes; poder permetre's un telèfon (incloent-hi telèfon mòbil); poder permetre's un televisor; poder permetre's una rentadora; poder permetre's un cotxe; poder mantenir l'habitatge a una temperatura adequada.

Població amb baixa intensitat de treball a la llar: Conjunt de persones de 0 a 59 anys que viuen en llars on els adults (individus de 18 a 59 anys excepte estudiants de 18 a 24 anys) han treballat menys del 20% del seu potencial total durant els 12 mesos anteriors a la realització de l'Enquesta.

Més informació sobre aquesta activitat a www.idescat.cat/n3319

Servei de premsa Telèfon +34-93.557.30.50 premsa@idescat.cat

Totes les notes de premsa a www.idescat.cat/premsa